

درس تاریخ معماری جهان

معماری باروک

بخش سوم کاخ - باغها و میدانهای شهری

لادن اعتضادی

دانشکده معماری و شهرسازی

دانشگاه شهید بهشتی

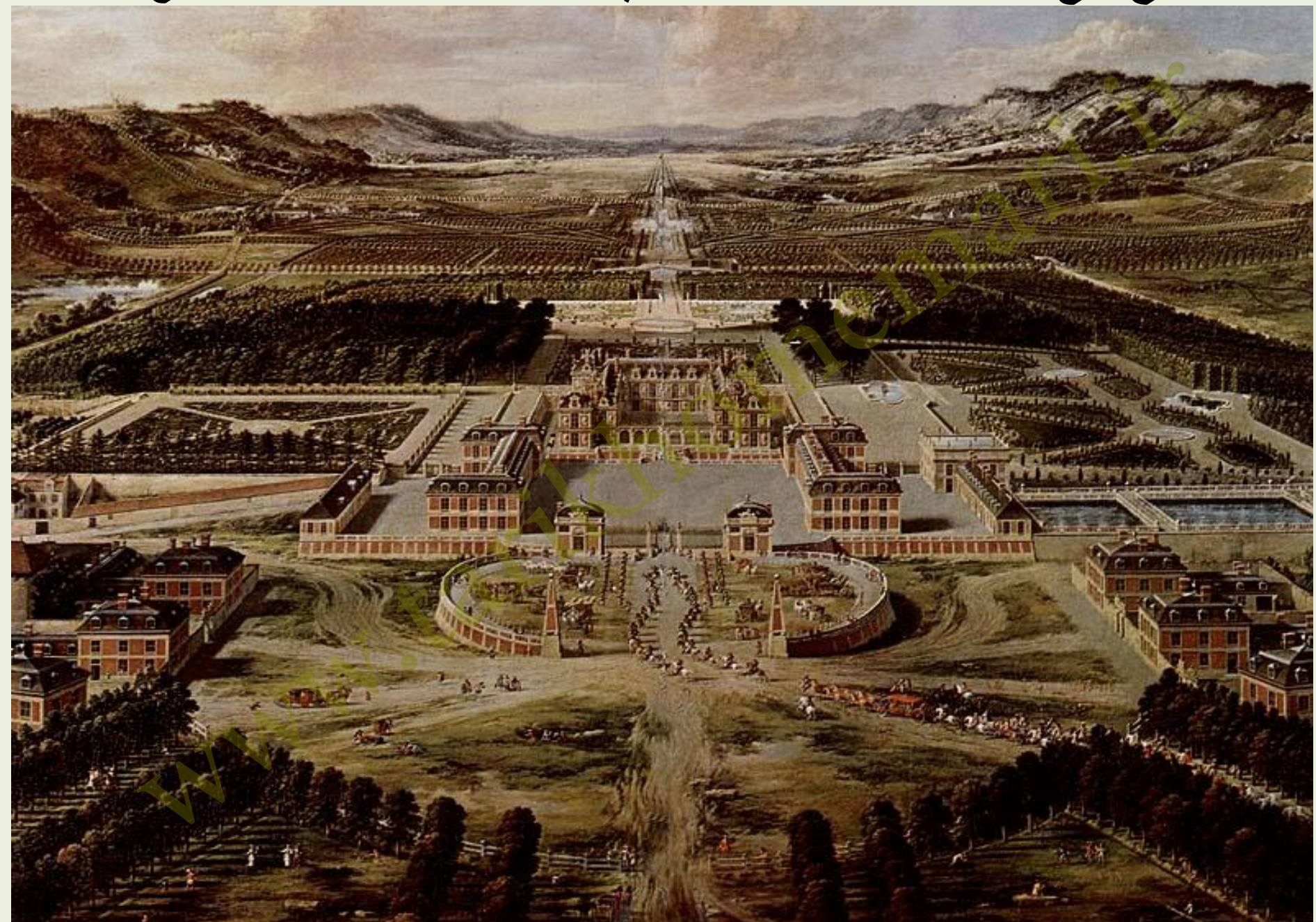
بهار 1399

قصرهای باروک

معماری و باغسازی کاخ - باغها
"کاخ کارلسروهه"

کاخ-باغ ورسای، یک نمونه چشمگیر از عظمت معماری و باغ‌سازی

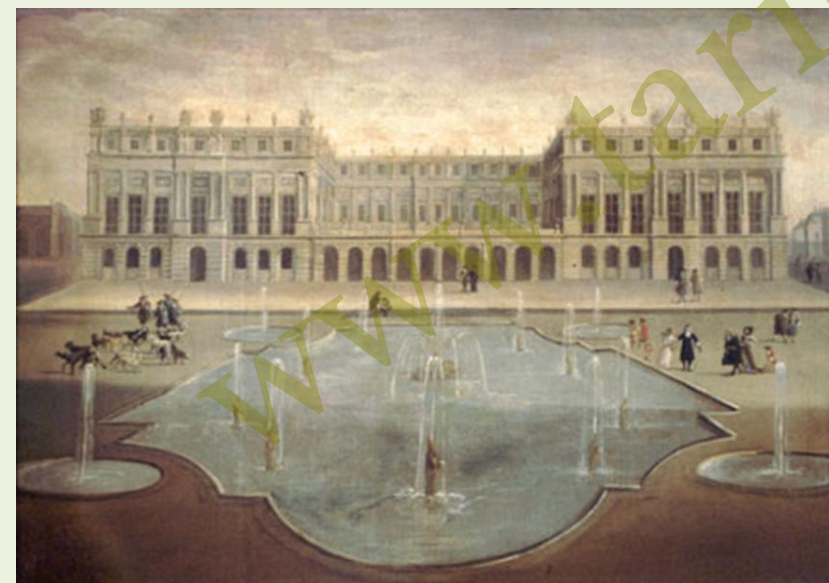

مجسمه لویی 14 در حیاط جلویی کاخ ورسای رو به شهر
نماد سلطه پادشاه بر شهرنشینی که پیشتر بورژواهای آزاد بودند

پایین: طرح اولیه ورسای با تراسی عظیم در میانه بنا و روی طبقه اول، مشرف به باغ با استخری هم محور با بنا.

بالا: طرح نهایی ورسای که تراس حذف و در جای آن تالار آینه ساخته شده است. دو بال جانبی به بنا افزوده شده و استخر میانی نیز حذف و دو استخر در دو جانب ساخته شده‌اند.

دید پانوراما

نمای رو به باغ کاخ با بال‌های جانبی و دو آبنمای مقابل هر بال

بنا در همه بخش‌ها از سه طبقه و با اصول رنسانسی در نماسازی تشکیل شده
(از جمله غلبه امتدادهای افقی در این اثر که شاخصه معماری رنسانس است.)

یکی از استخرهای مقابل سمت چپ بنا با فواره و مجسمه‌های
اساطیری در گوشه‌های استخر

نمای اصلی کاخ رو به باغ: سه طبقه بنا بر اصول پالاتزوهای رنسانس است و تقسیم بندی نمای طولانی با سه بالکن به سه بخش و اشراف به استخرهای بزرگ

تالارهای پرکار درونی
و نمای نسبتاً ساده بیرونی با سه طبقه
درختان قیچی خورده هندسی
و گلدان‌های حجاری شده در باغ

سبک خاص طراحی باغچه‌های باروک در ورسای
به نام "پارتیر" و درختان توپ‌پیری شده که ریشه در ویلاسازی رنسانس دارد

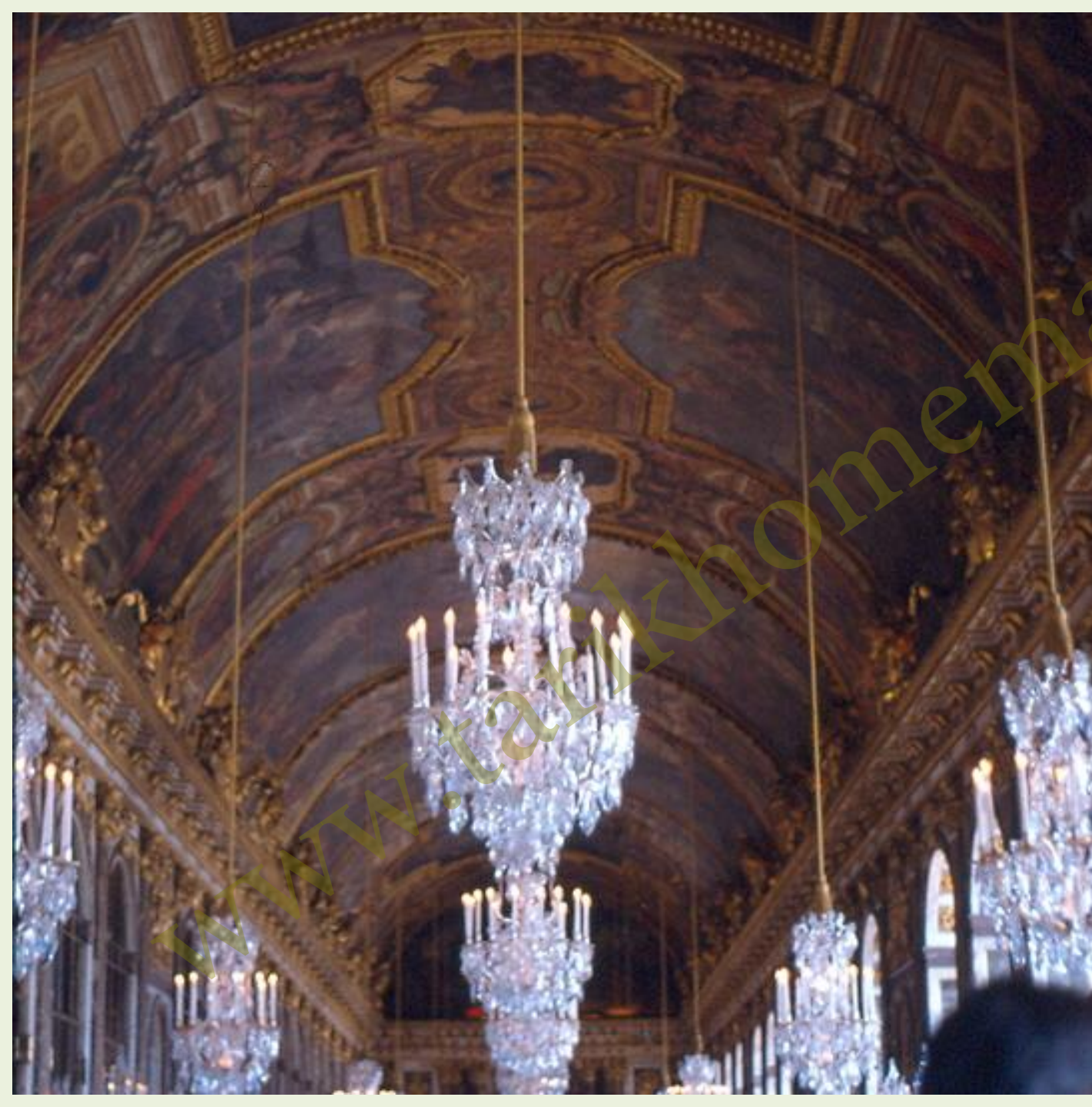

تالار آینه: روبروی پنجره‌های مشرف به باغ طاقنماهای آینه و در کنارشان شمعدان‌های برنز و کریستال نور را در شب همراه با چلچراغ‌های سقف چند برابر و به کمک طلاکاری‌ها به رنگ طلایی بازتاب می‌دهند.

ورسای در شب، تالار آینه و انعکاس نور طلایی آن در آبنا

چلچراغ‌های
کریستال
به سقف نقاشی
شده هم نور
می تابانند.
چراغ‌ها با آینه‌های
دیواری و
طلاکاری‌ها و
پایه‌چراغ‌های
برنزی
در چند برابر
کردن نور مؤثرند.

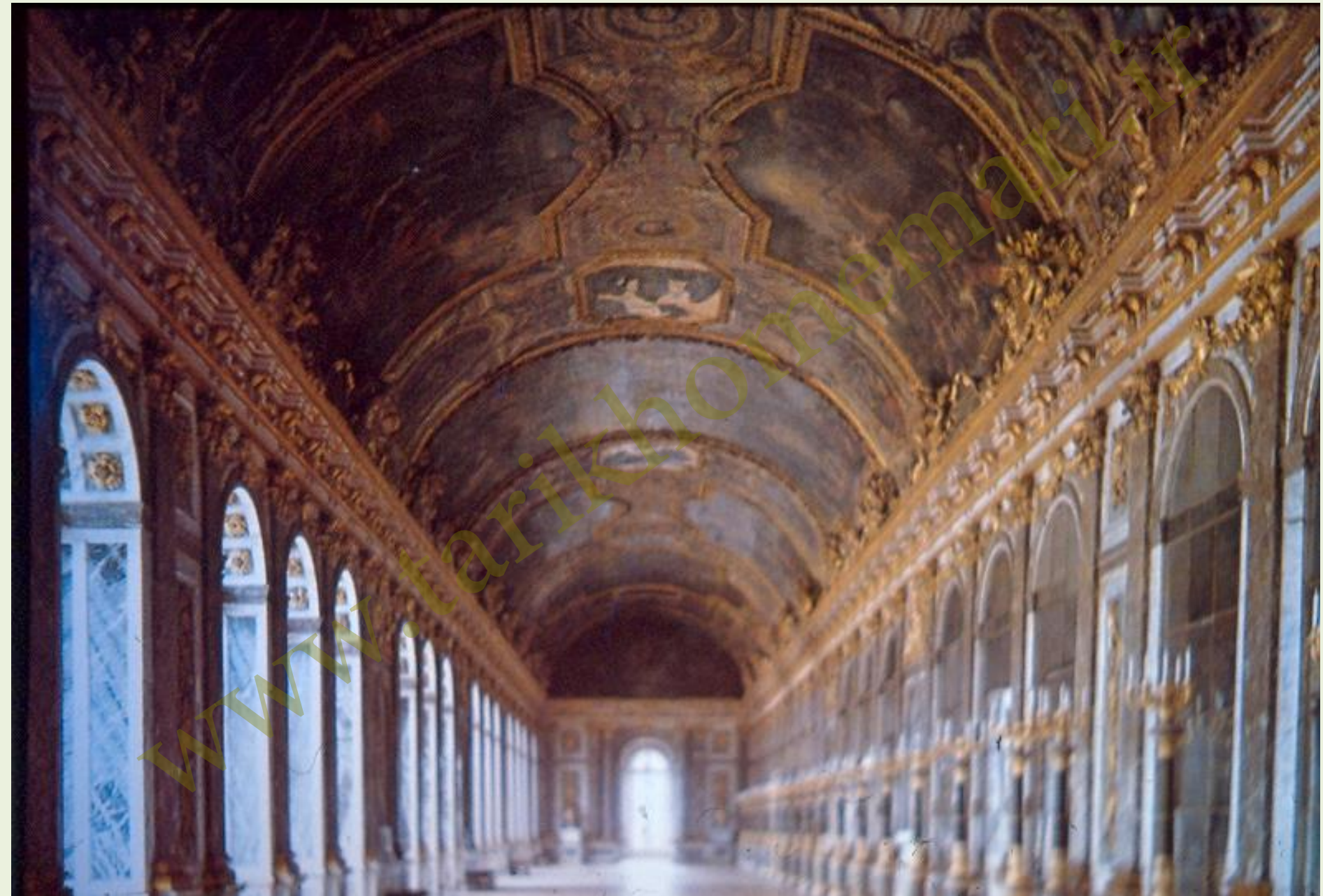
پایه‌چراغ‌های برنزی شمعدان‌های کریستال و برنز تالار آینه در ورسای

لویی 14 بانی ورسای خود را پادشاه
خورشید می‌نامید و رنگ طلایی را
به فراوانی در ورسای به کار برد.

فواره و آبنا با مجسمه برنز در باغ ورسای

طاقنماهای آینه‌پوش در مقابل طاق پنجره‌ها، ترکیب کریستال و آینه و طلاکاری

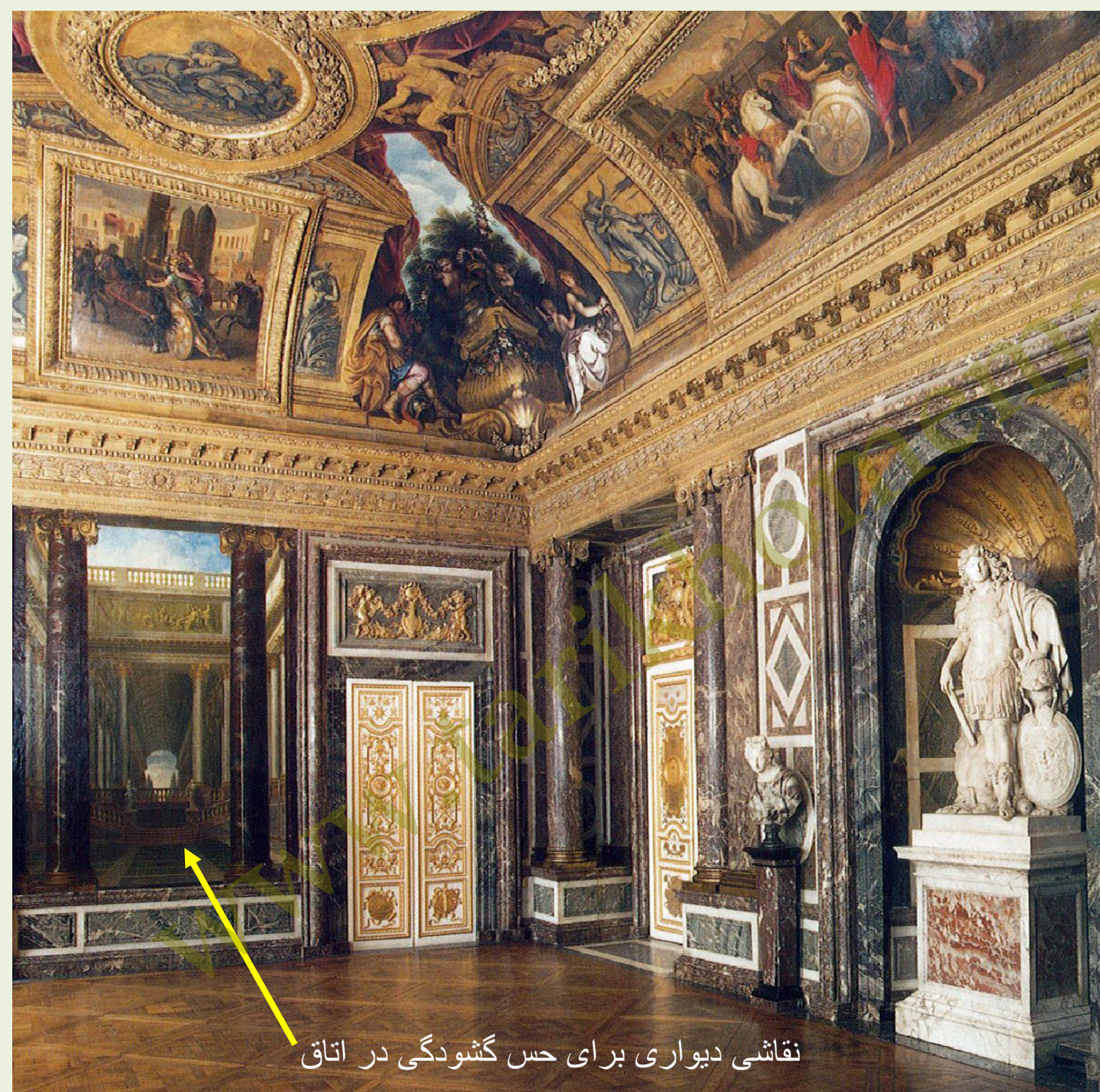

سالن ونوس در کاخ ورسای با طلاکاری فراوان

تجملات بسیار از
نقاشی و مجسمه
تامنبت کاری روی
چوب و سنگ
اثر
معروفترین
صنعتکاران و
هنرمندان اروپا

برخی مجسمه‌های این
کاخ به برنینی سفارش
داده شده بودند.

نقاشی دیواری برای حس گشودگی در اتاق

اتاق خواب ملکه در ورسای و دیوارکوب‌های "گوبلن"

حیات مرمر و بخش ورود به بنای کاخ در ورسای

بخش وسط در طبقه بالا خوابگاه لویی 14 است و بالای پنجره آن خورشید طلایی آرم لویی بوده که اکنون یک ساعت در جای آن است.

حیاط مرمر، اولین و اصلی ترین حیاط که رو به شهر و پشت به باغ ساخته شد با الگوی تاریخی U شکل، همچون کاخ لوورد پاریس، در طبقه سوم، بخش وسط سوییت لویی 14 است.

کاخ لوور در پاریس با حیاط U شکل و معماری باروک

نقاشی از یکی از صورت‌های پیش از تکمیل کاخ ورسای

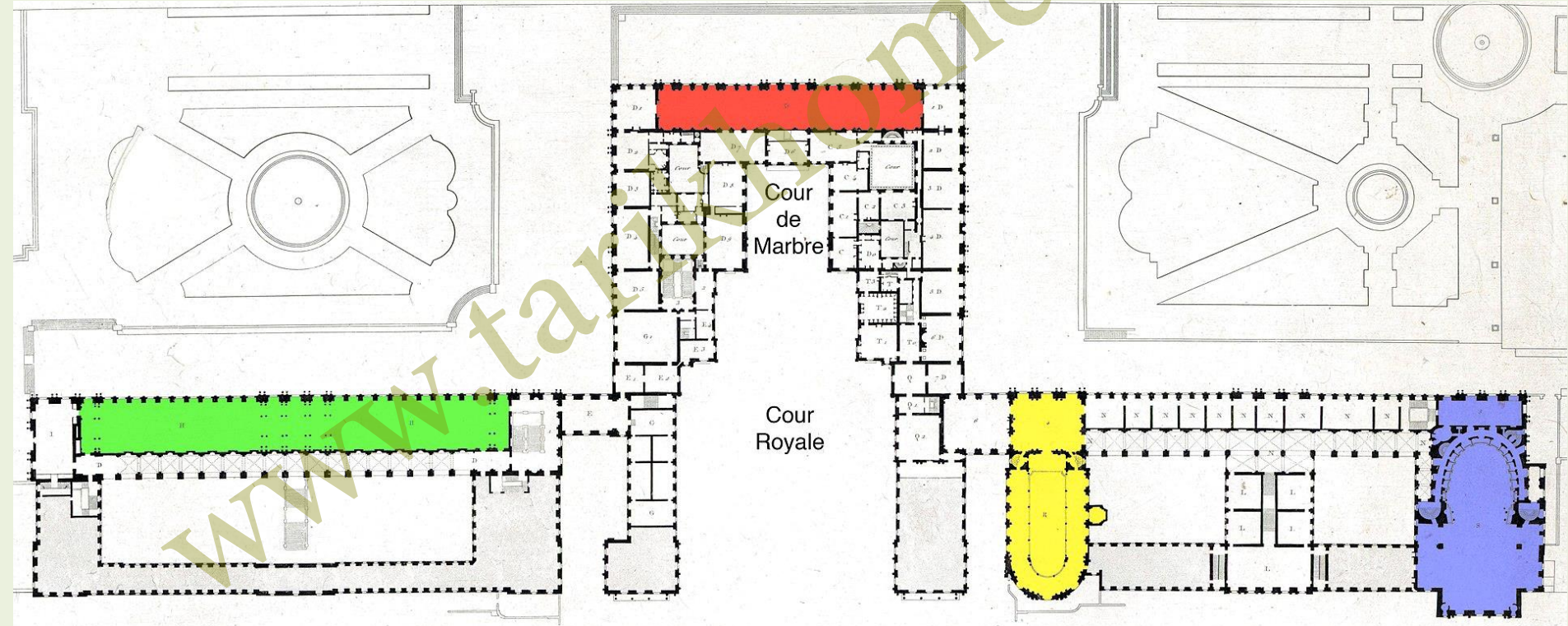

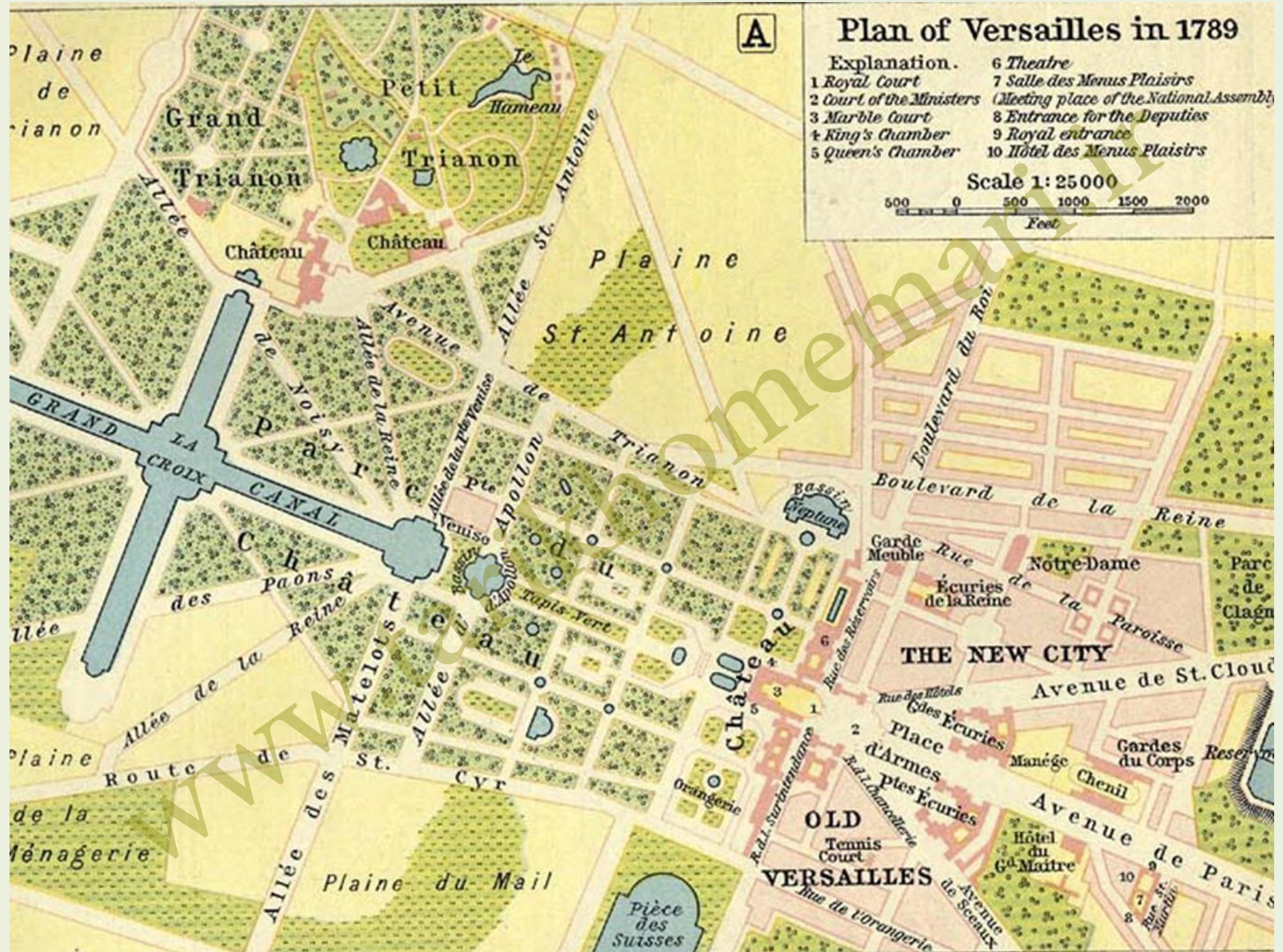
رامپ بیضی شکل دو طرفه در محل ورودی به کاخ، برگرفته از ویلاهای ایتالیایی

رشد بنای ورسا و تبدیل حیاط U شکل اولیه به سه حیاط پی در پی یکی از دیگری بزرگتر و تبدیل فرم مرکزی بنا به خطی با افزودن دو بال در چپ و راست بنا، با امکان دید به دو طرف. بخش سرخ، تالار آینه است که رو به باغ دارد.

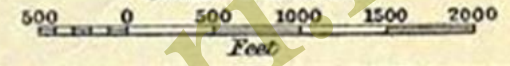

A

Plan of Versailles in 1789

- Explanation.**
1 Royal Court	6 Theatre
2 Court of the Ministers	7 Salle des Menus Plaisirs
3 Marble Court	8 (Meeting place of the National Assembly)
4 King's Chamber	9 Entrance for the Deputies
5 Queen's Chamber	10 Royal entrance
	10 Hôtel des Menus Plaisirs

Scale 1: 25000

Plaine de Briançon

Grand Trianon

Petit Trianon

Le Hameau

Château

Château

Plaine

St. Antoine

GRAND LA CROIX CANAL

Champs des Paons à la Reine

Avenue de la Reine

Allee de la plus Venise

Allee de la Pte Apollon

Plaine de Trianon

Boulevard de la Reine

Garde Meuble

Rue Notre-Dame

Écuries de la Reine

Parc de Clagn

THE NEW CITY

Avenue de St. Cloud

Plaine de la Ménagerie

Route de

Allee des Matelots St.

Allee de la Pte Apollon

Pt. Apollon

Château

Rue des Réservoirs

Rue des Hôtels

Gdes Écuries

Place d'Armes

Ptes Écuries

Rd. de la Manègerie

OLD Tennis Court

VERSAILLES

Manège

Gardes du Corps

Chenil

Avenue de Paris

Hôtel du G^d Maître

Rue de la Surville

Plaine du Mail

Pièce des Suisses

Rue de l'Orangerie

Avenue de Sceaux

محور اصلی باغ رو به دریاچهٔ عظیم صلیبی شکل و تأثیر پرسیکتیور در ایجاد امتداد بی‌نهایت

دید تا بی‌نهایت، نماد قدرت بی‌نهایت شاه. آبنمای مدور لاتونا با مجسمه‌های اساطیری در روی محور اصلی باغ پیش از محوطه چمن، تمام باغ با مجسمه و آبنما تزیین شده است.

آبنمای لاتونا، مجسمه‌های باغ باروک برگرفته از اساطیر یونانی

Latona
fountain

آبنمای آپولون در مسیر محور اصلی بعد از محوطه چمن و نزدیک به استخر صلیبی

عناصر باغ باروک:

آبنما و فواره و مجسمه در محوطه‌ای از بیشه، جنگل، پارترهای گل و درختان توپیری شده همگی در یک هندسه مستقیم الخط از نظام معابر هستند.

آینما
و
مجسمه
و فضای سبز

در گوشه و کنار
این پارک عظیم

تأکید بر پرسپکتیو و دید به
بی نهایت
در نقاشی‌های سقفی ورسای هم
ظاهر می‌شود.

سقف سالن تئاتر ملکه در ورسای (نقاشی‌های سقفی تأکید بر بی‌نهایت آسمان دارند)

کلبه «بل ودره» در ورسای، شاید نوعی "فولی" به شمار رود. رنگ سفید در تضاد جالبی با محیط سبز بیشهزار ورسای است.

کلبه روستایی ملکه در باغ
تریانون کوچک

"فولی"

به شکل آسمانه‌ای به سبک
رومی در محوطه‌ای با طرح
باغ انگلیسی در تریانون بزرگ
در ورسای

راست: تابلوی نقاشی آپولو و "میوز"ها (ایزدبانوان هنرها و علوم) اثر کلود لورن نقاش "سبک
منظره پرداز" قرن 18 فرانسه

چپ: یک "فولی" در یک باغ انگلیسی قرن 18

فولی‌های فرانسه و نقاشی‌های منظره پرداز* تأثیر گذار بر ساخت "فولی" ها در باغ‌های قرن 18 اروپا و
انگلستان

*Landscape Painting

Topiary هرس هندسی درختان. آبنما، مجسمه‌ها و محوری از باغ

هرس هندسی درختان و ایجاد مسیرهای دالانی با مجسمه‌ها

Parterre گیاهان قیچی خورده و طرح منظم باغچه‌ها

Renaissance knot Garden & Parterres in Baroque Gardens

سایر کاخ های باروک کاخ لوکزامبورگ، پاریس

محور کاخ لوکزامبورگ به سوی پانتئون پاریس

كاخ لوكزامبورگ پاریس، تالار و راه پله

کاخ کارلسروهه آلمان

نقشه
کارلسروهه

کارلسروهه و صورت مدور آن، نماد کامل خورشید تصویر از جنگل رو به شهر

کارلسروهه، کاخ و شهر. امتدادهای شعاعی از ویژگی‌های باغسازی باروک .

کارلسروهه، نمای روبه شهر کاخ، سادگی نماها در تقابل با تزیینات شکوهمند
درونی است.
(بنا بعد از بمباران بازسازی شده است)

کاخ شون برون، وین رو به شهر

شکستگی های بنا همان کانسپت گشودگی بنا رو به شهر را چون ورسای و کارلسروهه تکرار می کند.

شون برون نمای رو به باغ و محوری که از کاخ به شهر می رود در پس زمینه با درختان سبز دیده می شود.

کولوناد (پورتیکو)، در بالای تپه محل چشمه و استخر آب: نظرگاه دو سویه کاخ شون برون در اتریش

در تصویر زیر کلوناد رو به استخر آب است

معماری این بنا نوباروک و متعلق به قرن نوزدهم است

آبنمای آپولو زیر تپه کولوناد، روی محور بنای کاخ در شون برون

کاخ "بل ودره" در اتریش قرن 18 با معماری باروک و نمایی بسیار پر طمطراق

The Belvedere in Vienna was the summer palace of Prince Eugene of Savoy, built for him by Hildebrandt in 1720-4. The entrance

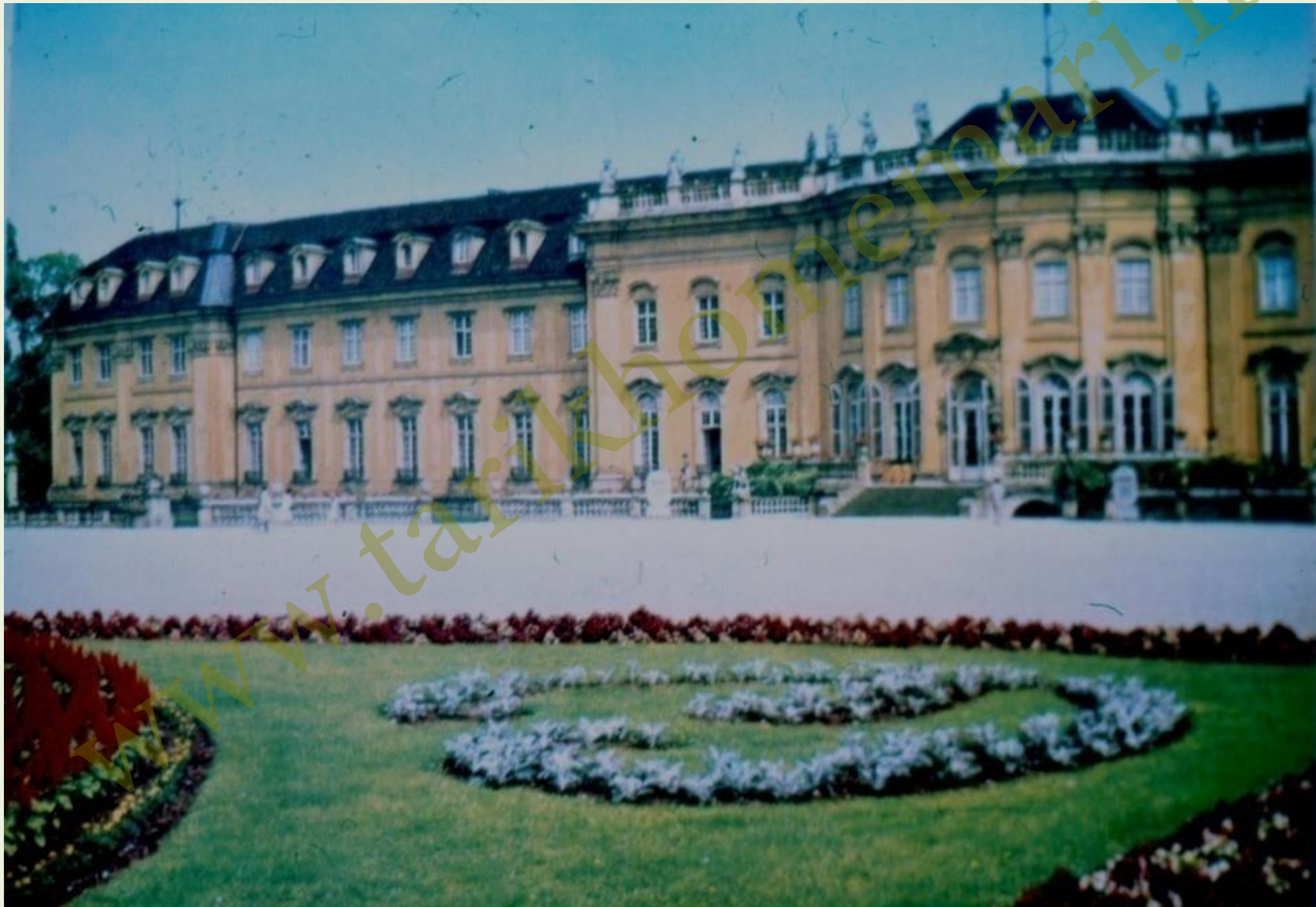
broken roof line which piles up towards the centre with Baroque vivacity. The vestibule (left) on the garden side is typical of Viennese

کاخ - باغ " بل ودره " اتریش اولین چشم انداز این کاخ ها
استخر بزرگ اب و باغچه های پارتر است.

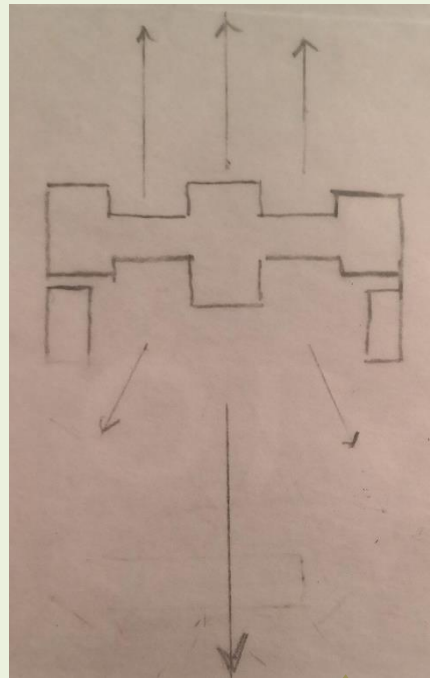
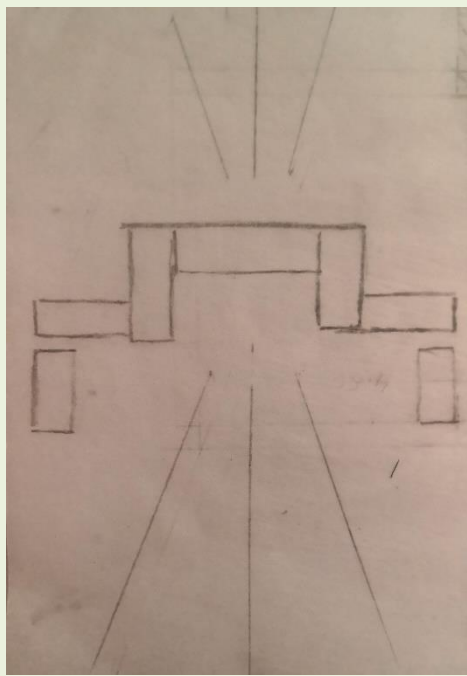

نمونه‌ای دیگر از کاخ -باغ‌های باروک با هسته مرکزی پیش آمده محدب و پیکان عریض و مونوماننتال، نمای رو به باغ، دو طبقه اصلی و یک طبقه زیر شیروانی. آبنا و پارترها در مقابل بنا با فاصله نزدیک

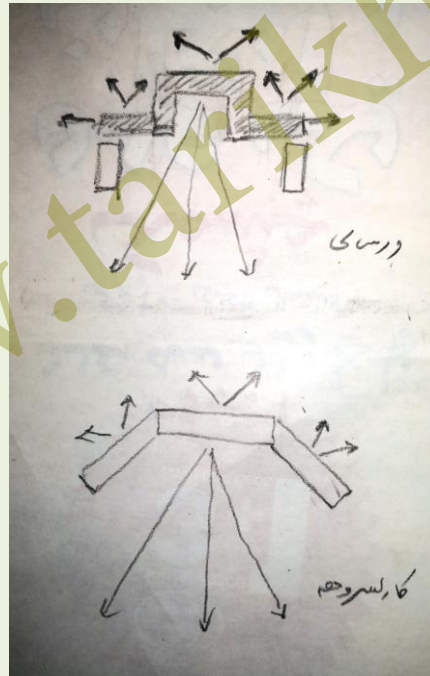
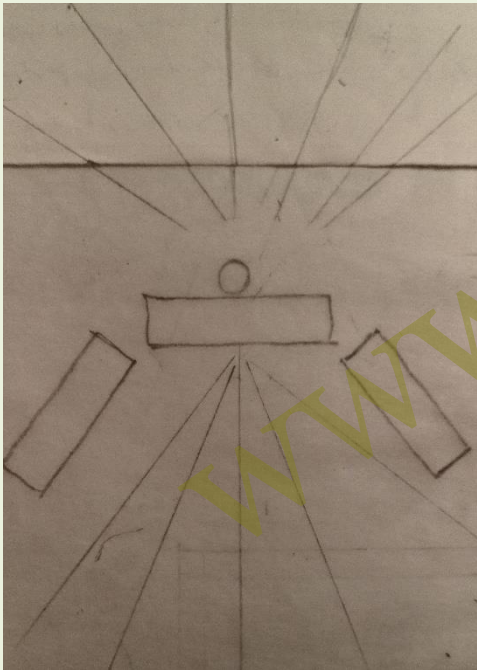

کاخ باروک " سن سوسی " معماری خطی بنا و محوطه وردی به شکل نیمدایر شامل دو کولوناد متأثر از طرح برنینی

کانسپت رابطه نظام محورهای
طراحی منظر با معماری کاخ و
نیز ارتباط بصری و فضایی بنا
در چند نمونه از کاخ‌های باروک
با باغ در بالا و با شهر در پایین
همواره مبتنی بر اشراف و تسلط
است.

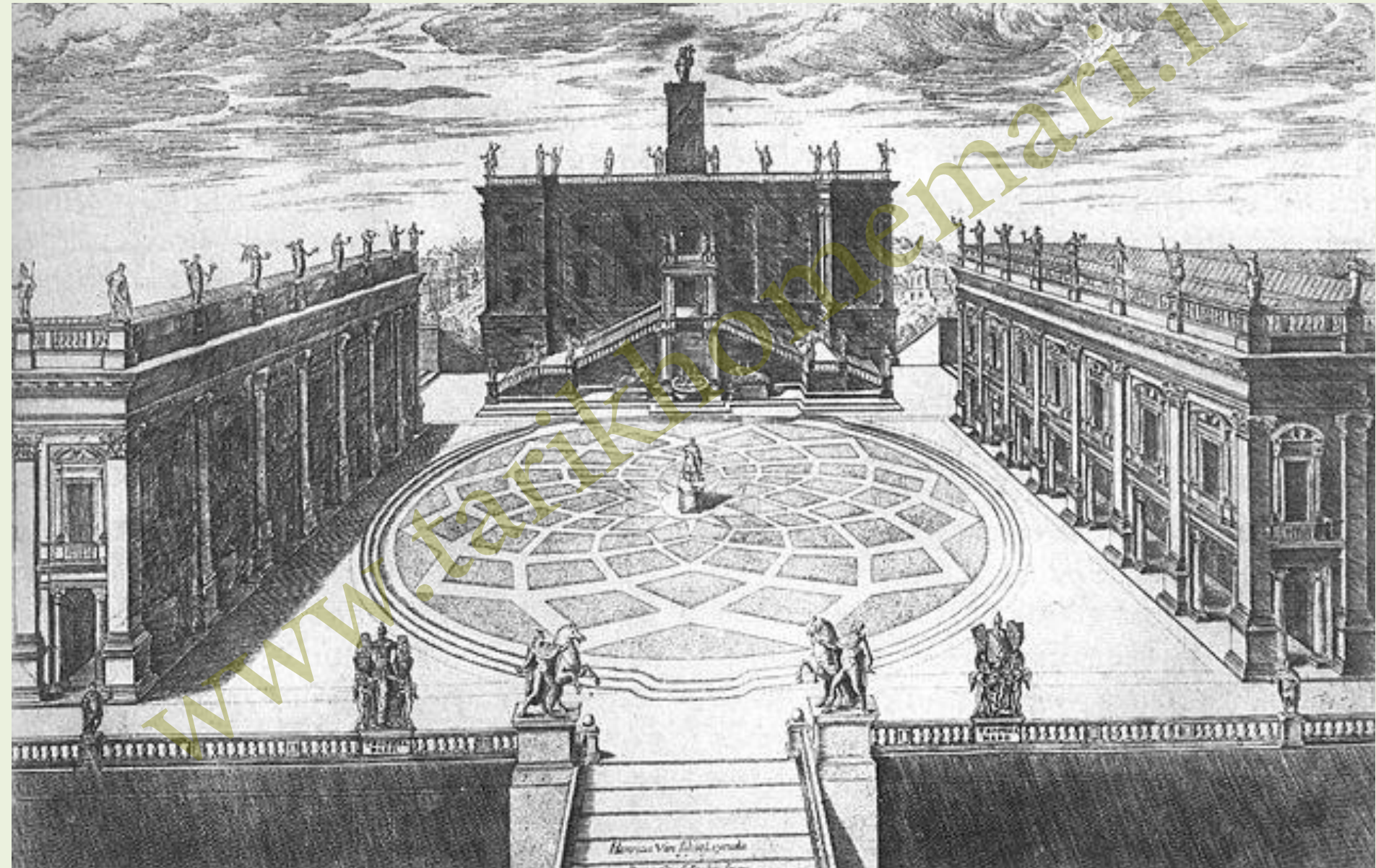
طرح اجمالی اشراف از ورسای،
کارلسروهه و شون برون.

میدانهای شهری باروک

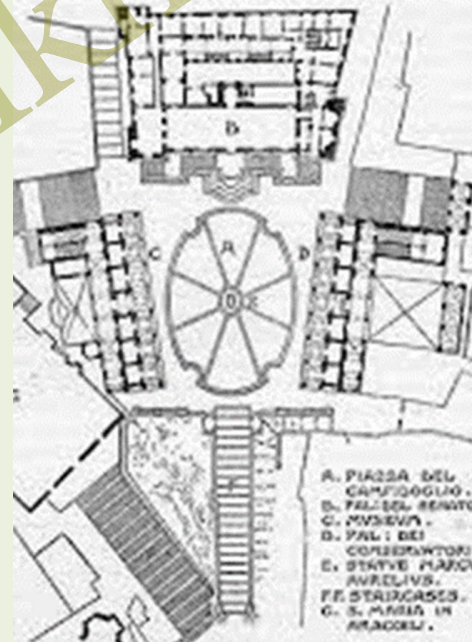
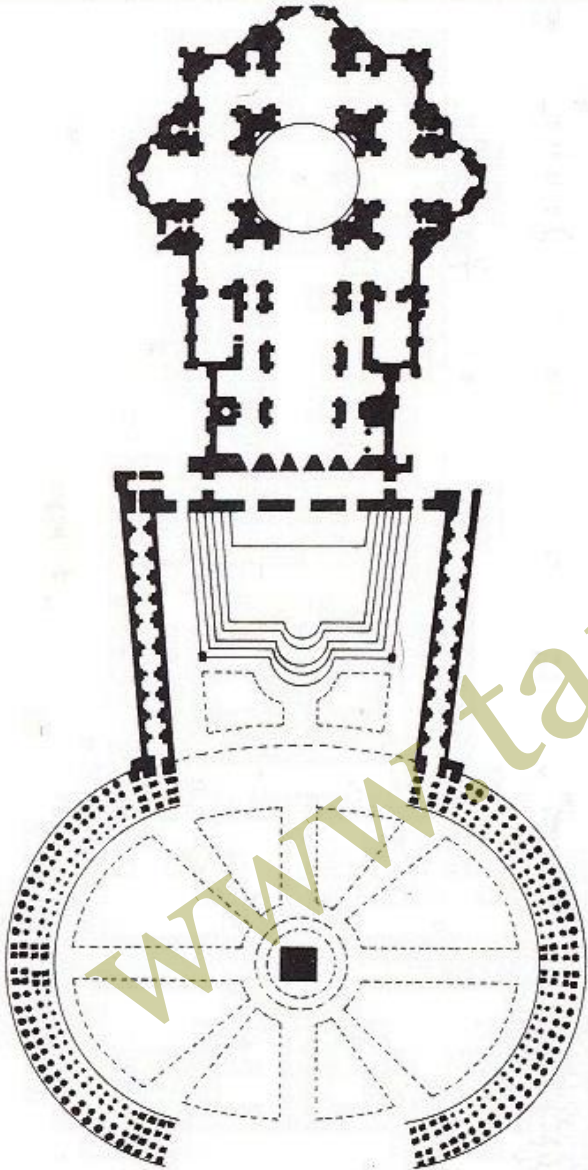
www.tarikhomemari.ir

میدان کامپیدولیو، رُم، یک الگو از دوره رنسانس

میکل آنژ / رنسانس متری

میدان سن پیتر و اثر برنینی

طرح میدان کامپیدولیو
از دوره رنسانس مؤثر
بر طرح میدان سن
پیتر و بوده است.
(آخر رنسانس اول باروک)

معماری در خدمت فضا سازی شهری: با پیشگامی میکل آنژ تا دوران باروک و نو
باروک موضوع طراحی شهری می شود.

"میدان اسپانیا" یا "پلکان های اسپانیا" Piazza di Spagna

ترکیب معماری و فضای شهری.
خلق میدان و پلکان، دنباله ایده میکل
آنژ برای پیوند دادن بنایی در بالای
تپه با بخش پایینی شهر

یک میدان وسیع در پایین پلکان وجود دارد
با آبنا و مجسمه و یک کشتی نمادین در
داخل آبنا

پلکان‌ها محل عبور و نشستن مردم و تماشای میدان است. سمت چپ آبنما در پایین پلکان‌ها

تصویر هوایی میدان بالا با ابلیسک در مقابل کلیسا و سپس پلکان‌هایی با طراحی باروک در چند سطح و تراس بندی‌ها و نهایتاً خیابان پایین پلکان‌ها که محوطه گشوده‌ای پیدا کرده و آبنمایی در وسط دارد. دید از پایین به بالا به کمک خطای پرسپکتیو پلکان‌ها را مستقیم نشان می‌دهد.

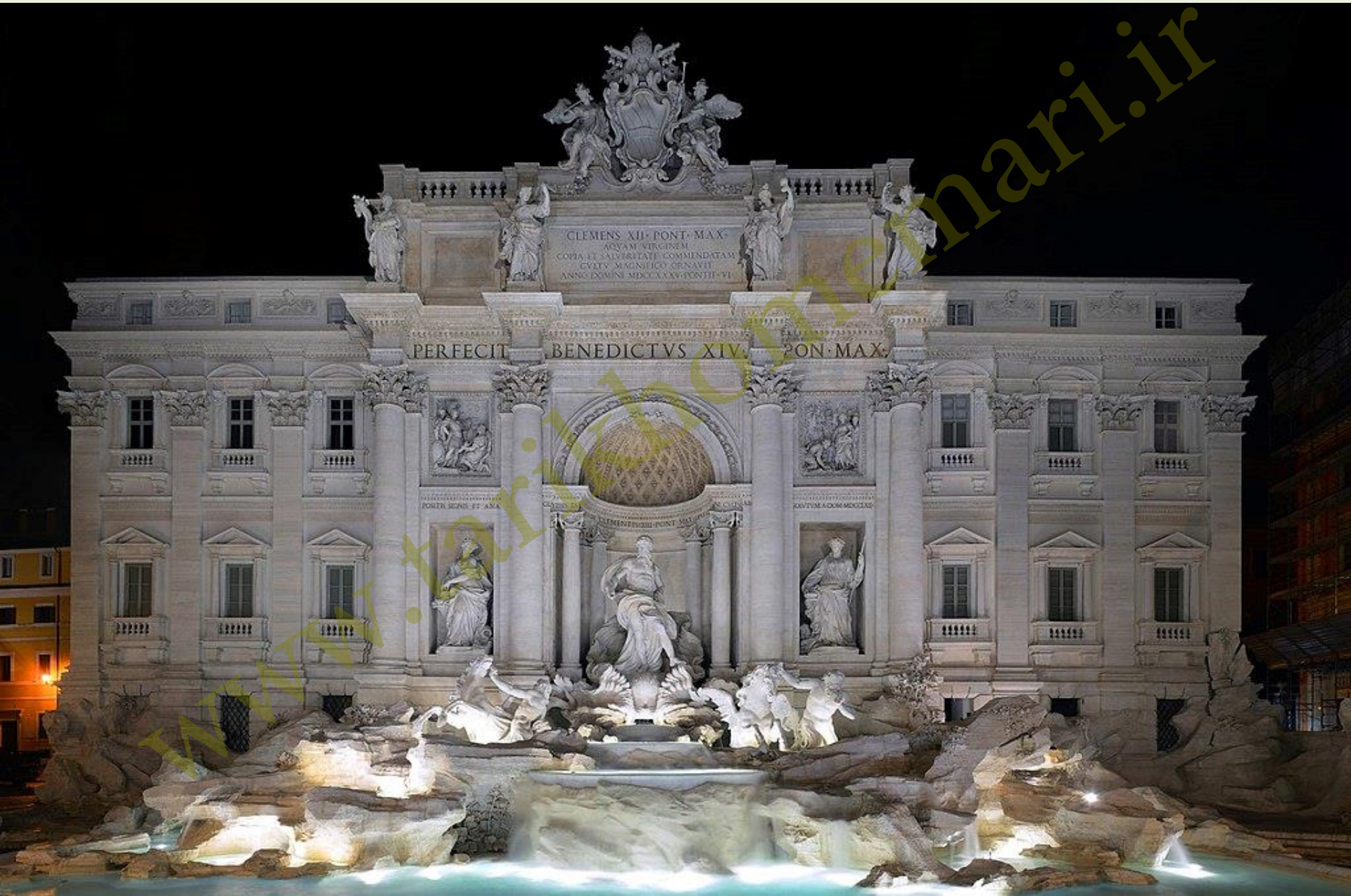
بر اساس خطای پرسپکتیو دید از پایین ، مسیر
پلکان ها را مستقیم نشان می دهد. طراح باز هم
از پلان های دوزنقه استفاده کرده.

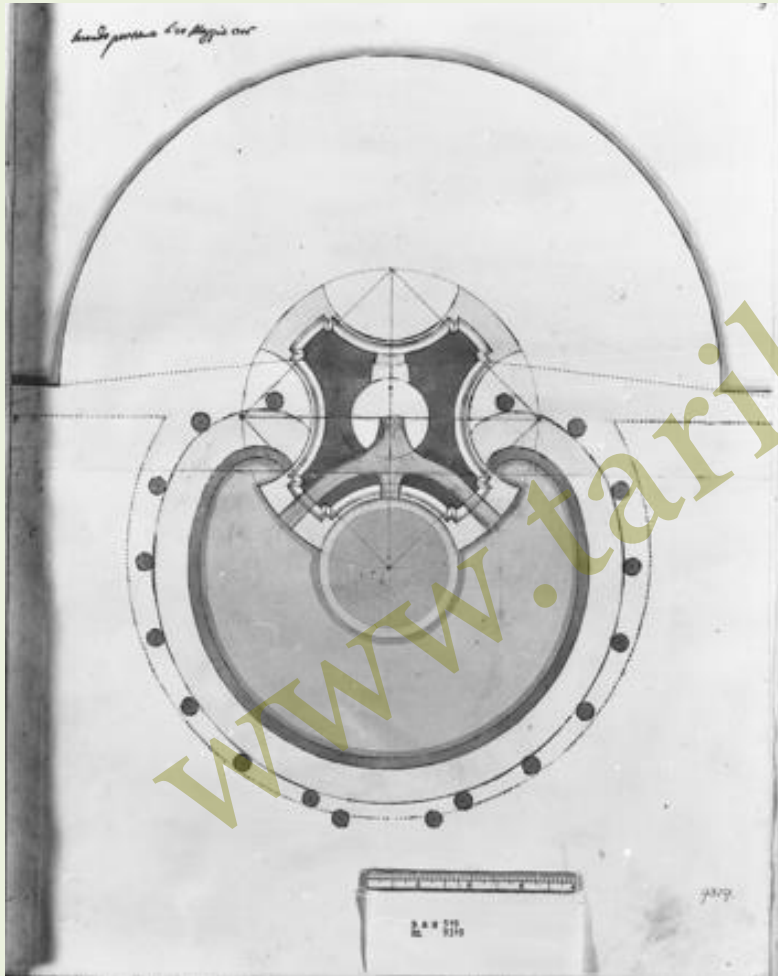
میدان "فواره‌های تروی" در رُم در محل یک فواره باستانی که از یک آبراه کهن در شهر ظاهر می‌شده، ساخته شده است. (پیوند معماری با منظر شهری در یک گره شهری)

آبنمای تروی با کاخ Polli در پشت که نمایی ملهم از طاق نصرت‌های رومی دارد، ضلع اصلی یک میدان مهم شهری در محل تقاطع چند راه است.

نقشه اولیه و نقشه اجرا شده برای "فونتانا دی تروی"

ترکیب میدان، عناصر منظرین و معماری خلق یک عرصه عمومی شهری جذاب

پایان بخش معماری باروک

درس آشنایی با معماری جهان

مدرس لادن اعتضادی

دانشکده معماری و شهرسازی

دانشگاه شهید بهشتی

خرداد 1399

www.tarikhonline.ir